

Μεγάλαι Παρρησίαι Ὁρθοδόξων

Μεγάλαι Παρρησίαι Ὁρθοδόξων

Τῆς 14ῆς Σεπτεμβρίου

Τῆς 1ῆς Ἰανουαρίου

Τῆς 6ῆς Ἰανουαρίου

Τῆς 9ῆς Μαρτίου ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις τῆς Α.Θ.Μ.

Τῆς Α΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν

Τῆς Γ΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν

Τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων

Τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ

Τῶς Ἀγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ

Τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα

Τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ

Τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς

Τῆς 7ῆς Μαΐου τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
(μικρὰ παρρησία)

Ἡ Ὑψωσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ

«Ἐμοὶ δέ», λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται, κάγὼ τῷ κόσμῳ (Γαλ. 6,14)». Μὲ ἄλλα λόγια: Μὴ γένοιτό ποτέ ἐγὼ νὰ καυχηθῶ διὰ τίποτε ἄλλο παρὰ διὰ τὸ ὅτι δι' ἐμὲ ἔλαβε δούλου μορφήν καὶ ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μου

ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Μόνον καύχημά μου εἶναι τοῦ Κυρίου ὁ σταυρικὸς θάνατος, διὰ τῆς πίστεως δὲ εἰς τὸν θάνατον αὐτὸν ἔχει νεκρωθεῖ καὶ ἔχει χάσει τὴν δύναμιν του ὡς πρὸς ἐμὲ ὁ κόσμος. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἔχω νεκρωθεῖ ὡς πρὸς τὸν κόσμον. Διὰ τῶν Παυλείων τούτων λόγων, διατυπώνεται κατὰ τὸν πλέον ἀκριβῆ καὶ ἐναργέστατον τρόπον ὁ λόγος καὶ ἡ σημασία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τόσοσιν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἁγίαν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ πιστὰ μέλη αὐτῆς, ὅσον καὶ διὰ τὸν κόσμον.

Συμφώνως πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς διηγήσεις, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς «ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη» (Πράξ. 8,33) διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Ἀπὸ τοῦ Πραιτωρίου διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ μαρτυρίου ὠδηγήθη «εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὃ ἐστὶν Κρανίου τόπος λεγόμενος» (Ματθ. 27,33), «ἔξω τῆς πύλης» (Ἑβρ. 13,12) καὶ ἐκεῖ ἐσταυρώθη, ἐκεῖ ἐτάφη εἰς καινὸν μνημεῖον, (Ματθ. 27,60), ἐξ οὗ τριήμερος ἀνέστη.

Ὁ τόπος οὗτος τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς ταφῆς καὶ Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρέμενε κατεχωσμένος μὲ χῶματα καὶ καλυμμένος μὲ εἶδωλα μέχρι καὶ τὸ 326 μ.Χ. Τὸ ἔτος τοῦτο ἦλθεν εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν ἡ Ἁγία Ἑλένη, ἀπεσταλμένη τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐνημερώσει διὰ τὴν κατάστασιν τῶν προσκυνημάτων ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐν ἔτος προηγουμένως εἰς τὴν Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον.

Ἡ Ἁγία Ἑλένη, ὠδηγούμενη ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τῶν Ἱεροσολύμων, ἐνετόπισε τὸν τόπον τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ Τάφου τοῦ Κυρίου, εὔρε τὸν Τίμιον Σταυρὸν καὶ ἤρχισε τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως μεγαλοπρεποῦς ναοῦ ἐπ' αὐτῶν. Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ἔργον διήρκεσε μίαν δεκαετίαν, 326-336 μ.Χ. Ἄμα τῇ περατῶσει τούτου, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐκάλεσε τοὺς ἐν Τύρῳ τῆς Σιδῶνος συνελθόντας Ἐπισκόπους καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐκ πολλῶν περιοχῶν καὶ ἐτέλεσαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ. Διαρκούσης τῆς τελετῆς τῶν Ἐγκαινίων, ὁ συρρεύσας λαὸς ἠθέλησε νὰ ἰδῆ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Τοῦτον, λόγῳ τοῦ πλήθους, «ἀνύψωσαν», «ὑψωσαν» ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων Μακάριος μετὰ τῆς Ἁγίας Ἑλένης. Ὅτε ὁ λαὸς ἠτένισε τὸν Σταυρὸν, ἀνεφώνησε τὸ

«Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον, Κύριε ἐλέησον...».

Τὰ ἅπαξ τελεσθέντα τότε γεγονότα ταῦτα διηυθέτησεν ἡ Ἐκκλησία, ἵνα ἐορτάζωνται κατ' ἔτος. Τὸ μὲν γεγονός τῶν Ἐγκαινίων τὴν 13ην μηνὸς Σεπτεμβρίου, τὸ δὲ γεγονός τῆς Ὑψώσεως τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Συμφώνως πρὸς τὸ Τυπικὸν τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἀφ' ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς θ' ὥρας εἰς τὸν Μοναστηριακὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, γίνεταί ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου ἐπίσημος κάθοδος τῶν Ἁγιοταφιτῶν εἰς τὸν Πανίερον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἄμα τῇ εἰσόδῳ εἰς τὸν Ναόν, γίνεταί ἡ προσκύνησις εἰς τὸ προσκύνημα τῆς Ἀποκαθλώσεως καὶ τοῦ Παναγίου Τάφου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁ Ἑσπερινὸς μετ' ἄρτοκλασίας εἰς τὸ Καθολικόν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Ἱερέων εἰσερχομένων ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Βήματος καὶ τῶν Συνοδικῶν προσκυνούντων εἰς τὸν Φρικτὸν Γολγοθᾶν. Τὴν νύκτα τῆς ἐορτῆς γίνεταί ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, ἡ τελετὴ τῆς Ὑψώσεως καὶ ἡ θεία Λειτουργία. Τὴν 7.00' π.μ. τῆς πρωΐας τῆς ἐορτῆς γίνεταί καὶ πάλιν ἐπίσημος κάθοδος εἰς τὸν Πανίερον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. Τῶν σημάτων κρουσθέντων καὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Ἀρχιερέων ἐνδυσθέντων, λαμβάνει χώραν κατανυκτικὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς θ. Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου, συλλειτουργούντων τῶν Ἀρχιερέων τοῦ θρόνου, πολλῶν ἱερομονάχων καὶ ἱερέων καὶ συμμετεχόντων ἐν βαθείᾳ κατανύξει πολλῶν προσκυνητῶν, διαφόρων μὲν ἐθνικοτήτων, μιᾶς δὲ πίστεως καὶ ὁμολογίας, τῆς Ὁρθοδόξου, ἐνὸς δὲ σώματος, τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ. Λειτουργίας, ἄρχεται ἡ τελετὴ τῆς Ὑψώσεως ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ Καθολικοῦ διὰ λιτανείας πρῶτον, τοῦ Μακαριωτάτου εὐλογοῦντος τὴν Ἁγίαν Εἴσοδον. Ἡ λιτανεὶα ἀπὸ τοῦ Ὁμφαλοῦ τῆς Γῆς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ Καθολικοῦ ἐξελθοῦσα, διελθοῦσα πρὸ τοῦ Κουβουκλίου τοῦ Ἁγίου Τάφου, τῆς Ἁγίας Ἀποκαθλώσεως, πρὸ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἀδάμ, καὶ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἀκανθίνου Στεφάνου κατέρχεται εἰς τὸν τόπον

τῆς Εὐρέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἔνθα λαμβάνει χώραν ἢ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, συμφώνως τῷ Τυπικῷ.

Ἀκολουθῶς ἡ λιτανεῖα ἀνερχομένη, διέρχεται πρὸ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ «Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς», τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Λογγίνου τοῦ Ἑκατοντάρχου, τοῦ Ἑπτακαμάρου τοῦ «Μὴ μου ἄπτου», περιστρέφεται τρὶς περίξ τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου καὶ πάλιν διὰ τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας τοῦ Γολγοθᾶ, ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τοῦ ὁποίου ἴσταται ὁ μετὰ τῶν κλάδων βασιλικῶν Τίμιος Σταυρός. Τοῦτον λαμβάνει καὶ ὑψώνει πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος κατὰ τὴν ἐν τῷ Τυπικῷ τάξιν ἢ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Μετὰ ταῦτα ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς προσκυνοῦσιν τὴν κάτωθι τῆς Ἁγίας Τραπέζης βάσιν τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης ὑψωθέντα Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Οἱ πιστοὶ ὡσαύτως προσερχόμενοι προσκυνοῦσιν καὶ λαμβάνουσιν τοὺς βασιλικοὺς τοὺς κοσμήσαντας τὸν Τίμιον Σταυρὸν δι' ἁγιασμὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἄρτων, κτημάτων καὶ οἰκημάτων.

Δοξολογίαι

Τελούμεναι ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως

12/25 Μαρτίου, Ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας

15/28 Ὀκτωβρίου, Ἐπέτειος τοῦ ἱστορικοῦ «ΟΧΙ»

9/22 Νοεμβρίου, Ἐπέτειος τῆς Ἐνθρονίσεως τῆς Α.Θ.Μ.

Ἁγιοταφίτικαί Ἑορταί

23 Ὀκτωβρίου: Ἑορτὴ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου

21 Μαΐου: Ἑορτὴ τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης

Παρρησίαι Λατίνων

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Α΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Β΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν

Τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων

Τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῆ

Τῆ Κυριακῆ τοῦ Πάσχα

Τῆ 24ῃ Ἀπριλίου / 7ῃ Μαΐου

Τῆ Ἑορτῆ τῆς Δωρεᾶς (Corpus Christi), δηλ. τῆ 2ῃ Πέμπτῃ μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς (λατ.), 25ῃ Μαΐου / 7ῃ Ἰουνίου

Παρησίαι Ἀρμενίων

Τῆ Α΄ Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν (εἰς ἀνάμνησιν τῆς Μεταμορφώσεως)

Τῆ Δ΄ Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν (εἰς ἀνάμνησιν τῆς παραβολῆς τοῦ Κριτοῦ)

Τῆ Κυριακῆ τῶν Βαΐων

Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ

Τῆ Κυριακῆ τοῦ Πάσχα

Τῆ Κυριακῆ τῶν Μυροφόρων

Τῆ 13ῃ Ἰανουαρίου ἐπὶ τῆ Περιτομῆ τοῦ Σωτῆρος

Τῆ Κυριακῆ, 26ῃ Σεπτεμβρίου / 9ῃ Ὀκτωβρίου

Τῆ Κυριακῆ, 24ῃ Ὀκτωβρίου / 6ῃ Νοεμβρίου

Αἱ λιτανεῖαι τῶν παρησιῶν Κυριακῆς τῶν Βαΐων, Μ. Σαββάτου καὶ Πάσχα τελοῦνται συγχρόνως ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων, Κοπτῶν καὶ Συριάνων